

Türk Tabipleri Birliği
____ Turkish Medical Association ____

YÜKSEKÖĞRETİM KURULU BAŞKANLIĞI
Bilkent-ANKARA

3402/2019

09.12.2019

YÜKSEKÖĞRETİM KURULU BAŞKANLIĞI'NA
ANKARA

BAŞVURUDA BULUNAN : Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi Başkanlığı
GMK Bulvarı Şehit Daniş Tunalıgil Sok. No: 2/17-23, 06570
Maltepe/Ankara/Türkiye

KONU : Kamu görevine girişte güvenlik soruşturması yapılmasını öngören 657 sayılı Kanunun 48/1/A/8 numaralı alt bendinin Anayasa Mahkemesi'nin E.2018/73 K.2019/65 ve 24.7.2019 tarihli kararı ile iptal edilmiş olması karşısında; güvenlik soruşturmasının olumsuz sonuçlanması nedeniyle ataması yapılmayan hekimlerin ivedilikle atamalarının yapılması için Rektörlüklere yazılı bilgi iletilmesi talebidir.

ACIKLAMALAR :

Bilindiği üzere, 657 sayılı Kanunun 48/1/A maddesinde bulunan “*güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırması yapılması*” hükmü, Anayasa Mahkemesi'nin E.2018/73 K.2019/65 ve 24.7.2019 tarihli kararı ile Anayasa'ya aykırı bulunarak iptal edilmiş, gerekçeli karar 29.11.2019 tarih ve 30963 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

Anayasa Mahkemesi tarafından Anayasaya aykırılığı saptanan söz konusu hüküm, ilk defa 03.10.2016 tarih ve 676 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 74.maddesi ile getirilmiş; 1.2.2018 tarih ve 7070 sayılı Kanun ile aynen kabul edilerek uygulanma devam ettirilmiştir. Bakanlığınızca söz konusu düzenlemeye dayanılarak çok sayıda hekimin ataması güvenlik soruşturması sonucunun olumsuz bulunduğu gerekçesiyle yapılmamıştır.

Sayfa 1 / 3

Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi

GMK Bulvarı Şehit Daniş Tunalıgil Sok. No: 2 / 17 - 23, 06570 Maltepe - Ankara / Türkiye
Tel: (+90 312) 231 31 79 | Faks: (+90 312) 231 19 52 - 53 | e-posta: ttb@ttb.org.tr | <http://www.ttb.org.tr>

657 sayılı Kanunun iptal edilen maddesi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 8/2. Maddesi kapsamına, bu madde uyarınca verilen Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarına, Danıştay kararlarına ve Anayasanın pek çok maddesine aykırı olarak getirilmiş ve uygulanmıştır.

Kamu görevine alınmada güvenlik soruşturması/arşiv araştırması uygulamasının yapılması, kişilerin özel hayatının gizliliğinin korunması, düşünce ve ifade özgürlüğü, kişilerin maddi ve manevi varlığını geliştirme hakkı başta olmak üzere yüksek düzeyde korumaya tabi pek çok hakka keyfi müdahale ve sınırlandırma sonucunu doğurmaktadır. Bu nedenle söz konusu uygulamanın yapılabilmesi için kişi hak ve özgürlüklerine keyfi müdahaleyi önleyici yüksek standartta koruma tedbirlerinin yasa ile açıkça ve ayrıntılı olarak düzenlenmesi; bununla birlikte güvenlik soruşturması uygulamasının hangi görevler yönünden getirilebileceğinin, bir diğer deyişle kapsamının da AİHS'nin 8/2 maddesinde çizilen çerçeveye uygun olarak demokratik bir toplumda gerekli olduğunun ortaya konulması zorunludur.

Nitekim Anayasa Mahkemesi Fatih Saraman başvurusu hakkında verdiği ihlal kararında¹, 4045 sayılı Güvenlik Soruşturması Hakkında Kanunun, istihbarat, silahlı kuvvetler, ceza ve infaz kurumları memurları gibi ülkenin iç ve dış güvenliği ile ilgili olan görevler ile sınırlandırılmış kapsamını irdelerken; kapsamın AİHS ve AİHM içtihatları ile ilişkisini belirtmekle birlikte, bu kapsam içinde kalan ulusal güvenlikle ilgili görevlere yapılacak atamalarda da temel haklara doğrudan müdahale yetkisinin söz konusu olamayacağını, güvenlik soruşturması uygulamasının doğurabileceği keyfiliğe karşı yüksek koruma güvencelerini sağlayacak bir biçimde düzenleme yapılması gerekliliğini vurgulamıştır. Değinilen kararda, 4045 sayılı Yasanın bu görevlere atanacak kişiler yönünden bireylerin özel hayatına saygı hakkının güvencelerini sağlayacak hükümlerden yoksun olduğunu, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının nasıl ve ne şekilde yapılacağı konusunda hiçbir düzenleme içermediğini, bu haliyle güvenlik soruşturması ile temel haklara yapılan müdahalenin kanunilik şartını taşımadığını belirtmiştir.

Yasallık ilkesinin bulunmamasının yanında, hekimlik görevi yönünden güvenlik soruşturması/arşiv araştırması uygulamasına gidilmesi demokratik bir toplumda gereklilik koşulu ile de bağdaşmamaktadır. Hekimler hakkındaki güvenlik soruşturması uygulamaları hekimlerin, düşünce ve ifade özgürlüğü, maddi ve manevi varlığını geliştirme hakkı, eşit muamele görme hakkı, ayrımcılık yasağı başta olmak üzere insan onurunun ve kişiliğinin korunmasına dair haklarını ihlal etmektedir.

Hekimlerin eğitim haklarını kullanabilmeleri, bilim dünyasındaki gelişimini sürdürmesi, bilgi ve becerilerini kamusal alanda işlevsel hale getirmesi ve akademik çalışmalarına devam etmesi temel hak ve özgürlükleri ile doğrudan ilişkili olduğu kadar topluma nitelikli sağlık hizmeti sunulması için zorunludur. Anayasa'nın 17. Maddesinde herkesin manevî varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahip olduğu, 27. maddesinde ise herkesin bilim ve sanatı serbestçe öğrenme ve öğretme, açıklama, yayma ve bu alanlarda her türlü araştırma hakkına sahip olduğu belirtilmiştir. Anayasanın Eğitim ve

¹ Anayasa Mahkemesi Genel Kurulu, Fatih Saraman Bavurusu, Başvuru Numarası: 2014/7256, Karar Tarihi: 27/2/2019

Öğrenim Hakkı ve Ödevi başlıklı 42.maddesinde ise eğitim ve öğrenim hakkının temel hak ve özgürlüklerden olduğu, eğitim, öğretim, araştırma ve inceleme ile ilgili faaliyetlerin hiçbir surette engellenemeyeceği ifade edilmiştir. Buna karşılık hukuka aykırı yürütülen güvenlik soruşturması sonucu hekimlerin gerekli çalışmaları yapıp şartları sağlayarak atanmaya hak kazandığı akademik kadroya atanmalarının engellenmesi anılan temel haklarını ihlal eder niteliktedir.

Güvenlik soruşturmasına dayanak yapılan normun, Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmesi karşısında, kamu görevine girişte güvenlik soruşturmasına ilişkin işlemlerin yürütülmesinin sürdürülmesi, Anayasada düzenlenen ve yukarıda sayılan haklara hukuka aykırı müdahale niteliğindedir.

Anayasa'nın 153/6 maddesi ile 6216 Sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 66/1 maddesi uyarınca; kamu görevine atama işlemlerinde güvenlik soruşturması uygulamalarının ortadan kaldırılmasını, AİHS ve Anayasaya aykırı düzenlemelere dayanılarak hukuka aykırı olarak yürütülen güvenlik soruşturmalarının sonucunun olumsuz olarak değerlendirildiği gerekçesi ile ataması yapılmayan hekimlerin ivedilikle atamalarının yapılmasını, bu zamana kadar açıkta geçirdikleri süreye ilişkin her türlü mali ve özlük haklarının iade edilmesi gerekliliğine ilişkin Üniversite Rektörlüklerine yazılı bilgi verilmesi talebimizi gereği için bilgilerinize sunarız.

Saygılarımızla,
Prof. Dr. Sinan Adıyaman

TTB Merkez Konseyi
Başkanı